

Nummela, Leif, edustaja

Otsikko:

Apokryfikirjojen käännöskomitean mietintö

Käännösehdotukset:

- Kuusi apokryfikirjaa: Tobitin kirja, Juditin kirja, Kreikkalainen Esterin kirja, Barukin kirja, Jeremian kirje, Danielin kirjan lisäykset
- Kaksi apokryfikirjaa: Viisauden kirja, Ensimmäinen makkabilaiskirja
- Sirakin kirja heprealaisen ja kreikkalaisen tekstin mukaan
- Toinen makkabilaiskirja, Kolmas makkabilaiskirja, Neljäs makkabilaiskirja
- Manassen rukous
- Psalmi 151

(Komitean mietintö 1/2006)

Täysistunto:

Tiistaina 7 päivänä marraskuuta 2006 klo 12.30

Arvoisa arkkipiispa, hyvät kirkolliskokouskollegat

Apokryfikirjojen käännöskomitea on tehnyt suururakan josta se ansaitsee suurkiitokset. On hienoa, että olemme saaneet näistä arvokkaista kirjoista hyvät, tuoreet suomenkieliset käännökset. Komitean mietintö sisältää lopussa neljän kohdan esityksen kirkolliskokoukselle. En puutu tässä puheenvuorossa kohtiin 1,2 ja 4 koska ne lienevät ongelmattomia. Kohta 3 sen sijaan ei ole ongelmaton. Käännöskomitea ehdottaa, että kirkolliskokous "päätäisi, että deuterokanoniset kirjat sisällytettäisiin mahdollisuuksien mukaan kaikkiin vastedes julkaistaviin Raamattuihin". Tämä esityksen kohta on ongelmallinen useasta syystä:

1. Nämä kirjat eivät koskaan ole kuuluneet juutalaisten kaanoniin. Eli juutalaiset eivät hyväksyneet niitä osaksi Vanhaa testamenttia. Osittain siitä syystä, että ne olivat heistä syntyneet "liian myöhään" eli sen jälkeen kun profeettojen aika Israelissa oli päättynyt ja profeettojen ääni VT:n viimeisen profeetan myötä sammunut. Juutalainen historioitsija Josefus kirjoittaa noin vuonna 90 JKr. Roomassa: "Meillä ei ole luke-mattomia, epäyhtenäisiä, keskenään ristiriitaisia kirjoja, vaan meidän kirjojamme, jotka oikeutetusti usko-taan, on vain 22". (Samat kuin meidän nykyisen Raamattumme 39 kirjaa kun kirjat lasketaan erikseen, Juu-talaisessa kaanonissa niitä oli yhdistelty)... "Me olemme antaneet käytännön todistuksen kunnioituksestamme omia Kirjoituksiamme kohtaan. Sillä vaikka on kulunut niin pitkä aika, kukaan ei ole uskaltanut lisää-mään, vähentämään tai muuttamaan mitään, ja on jokaiselle juutalaiselle synnynnäinen vaisto, syntymäs-tään saakka, pitää niitä Jumalan sanana, pysyä niissä ja jos tarvitaan, ilolla kuolemaan niiden puolesta" Apokryfikirjat eivät siis koskaan ole kuuluneet Juutalaisten Vanhaan testamenttiin.

2. Jeesus ja Uuden testamentin kirjoittajat eivät koskaan lainaa näitä kirjoja Jumalan sanana, vaikka niihin on UT:ssä mahdollisesti noin 300 alluusiota. Voimme todeta ihan historiallisestikin, että apokryfikirjat eivät sisältyneet apostolien tai Jeesuksen Pyhiin kirjoituksiin. Tämän vahvistavat monet asiat. Esim kun Jeesus puhuu Luuk. 11:51 'Minä lähetän heille profeettoja ja apostoleja, ja muutamat niistä he tappavat ja toisia vainoavat, että tältä sukukunnalta vaadittaisiin kaikkien profeettain veri, mikä on vuodatettu maailman pe-rustamisesta asti, hamasta Aabelin verestä Sakariaan vereen saakka, hänen, joka surmattiin alttarin ja temppe-lin välillä.' Niin, minä sanon teille, se pitää tältä sukukunnalta vaadittaman." Ilmaisu "hamasta Aabe-lin verestä Sakariaan vereen" viittaa 1Moos. Kirjan alun Aabeliin ja 2 Aik lopun Sakariaan. Toisin sanoen, täsmälleen juutalaisen kaanonin alkuun ja loppuun. Juutalaisessa kaanonissa kun olivat samat VT:n kirjat kuin meidän nykyisissä Raamatuissamme mutta ainoastaan eri järjestyksessä. 2 Aik. – josta Jeesuksen mainitsema Sakarias löytyy - oli juutalaisen kaanonin viimeinen kirja. Muitakin vastaavia yksityiskohtia löy-

tyy joista käy ilmi, että Jeesuksen VT oli sama kuin meidän – ilman apokryfejä. Jos nyt laitamme apokryfit Raamattuun esim VT:n jatkoksi meillä tulee olemaan erilainen VT kuin Jeesuksella ja Apostoleilla oli.

3. Varhaiset kristityt, useimmat kirkkoisät ja kirkko yleensäkin jatkoivat tätä perinnettä, vaikka näitä kirjoja toki on aina tutkittu ja niihin on viitattu. Apokryfikirjoista viime vuonna väitellyt ruotsalainen TT Tomas Boke-dal toteaa, että vuoteen 313 asti missään olemassa olevissa Raamatuissa ei esiintynyt apokryfikirjoja Tobiaan kirjaa, Siirakin kirjaa ja Viisauden kirjaa lukuun ottamatta. Yksikään yleinen kirkolliskokous ennen viidettä vuosisataa ei sisällyttänyt niitä Raamattuihin.

4. Apokryfikirjat eivät sisältyneet ensimmäisiin kristillisiin kaanonlistoihin, siis Raamatun kirjojen kokoelmiin. Kolme esimerkkiä tästä:

--Meliton Sardeslainen 170 JKr – samat kirjat kuin meillä.

--Origenees (Aleksandrialainen) 230 JKr samat kirjat kuin meillä,

--Kyrillos Jerusalemlainen 348 JKr samat kirjat kuin meillä ja hän sanoo vielä: "Lue Pyhiä kirjoituksia, Vanhan testamentin 22 kirjaa" – kyseessä ovat samat kirjat kuin meillä nykyisessä Raamatussa, mutta eri tavalla laskettuna. Kyrillos sanoo: "Lue ainoastaan 22 kirjaa älä ole missään tekemisissä apokryfisten kirjoitusten kanssa. Pysy apostolien ja vanhojen piispojen esimerkeissä jotka käyttivät vain 22 kirjaa"

-- Athanasios (Aleksandrialainen) pääsiäisikirjeessään vuonna 367 JKr varoittaa seurakuntaa hyväksymästä apokryfisiä kirjoja auktoriteettina. Hän sanoo lisäksi että aitoja kanonisia VT:n kirjoja on 22. Taas ne samat kirjat kuin meidän Raamatuissamme.

5. Katolinen kirkko kanonisoi apokryfikirjat vuonna 1546 osana vastauskonpuhdistusta. Niistä saatiin mm. perustelut kiirastuliopille 2 Makk. 12 ja pelastumiselle tekojen kautta Siirakin kirja 15. Apokryfikirjojen palauttaminen suomalaisiin raamattuihin ei palauttaisi meitä johonkin alkuperäiseen kristilliseen raamattulaitokseen, vaan se palauttaisi meidät siihen mistä uskonpuhdistus meidät vapautti. Palaan Lutheriin aivan kohta.

6. Yksi syy olla ottamatta näitä kirjoja kaanoniin – tai edes painaa niitä erillisellä alkulauseella Raamattuun, joka antaisi aivan väärän signaalin, on kirjojen sisältö. Edellä mainittujen väärien opetusten lisäksi apokryfikirjoissa – nimittäin 2 Makk. 14 – puhutaan itsemurhan kunniakkuudesta ja ne sisältävät taruja – esimerkiksi Tobitin kirja.

7. Apokryfikirjat eivät koskaan väitäkään olevansa Jumalan sanaa. Eikä niitä ensimmäisinä vuosisatoina sellaisena pidettykään. Kirkko on vuosisadat opettanut suomalaisille, että Raamattu on Jumalan sanaa. Miksi nyt pitäisi lähettää kansalle hyvin hämmentävä viesti. "Kirkolliskokous lisäsi Raamattuun kymmenkunta uutta kirjaa.". Painettakoon apokryfikirjat erikseen ja kehoitetaan kansaa lukemaan niitä, mutta säilytetään varsinainen Raamattu raamattuna.

8. Entä Luther, eikö hän todennut, niin kuin sanoimme, että apokryfikirjat ovat "hyödyllisiä ja hyvää luettavaa". Kyllä, mutta hän totesi myös niiden sisältävän opillisesti ja eettisesti materiaalia, joka poikkeaa puhtaasta kristillisestä opetuksesta ja, että niitä ei pidä laskea mukaan aitoihin kanonisiin kirjoituksiin eli Raamattuun. Siksi Luther järjesti uudelleen katolisen Vanhan testamentin, erottamalla erikseen katoliset apokryfikirjat ja asettamalla ne VT:n liitteeksi. Lisäksi hän poisti muutaman apokryfikirjan kokonaan, jotka kuuluivat katoliseen Raamattuun ja lisäsi yhden kirjan, nimittäin Manassen rukouksen, jota hän piti erinomaisena, muttei sitäkään sentään Jumalan sanana.

9. Lutherin mukaan apokryfikirjoja ei voi käyttää teologisen argumentaation baasiksena. Sellaiseksi kelpaa Lutherin mukaan tunnetusti vain Jumalan sana. Jos nyt apokryfikirjat lisätään Raamattuihin, se ei ainoastaan anna väärää signaalia, vaan ajan myötä niillä aletaan perustella myös kristillistä oppia ja etiikkaa.

10. Raamatuntuntemus on suomalaisten keskuudessa huolestuttavasti ohentunut. Jos kirkolliskokous nyt lisää Raamattuihin kirjoja, se on myös strategisesti huono ajatus. Tässä yhteydessä voisi lainata aikaisemmin lainattua neljännen vuosisadan puolessavälissä kirjoittavaa kirkkoisä Kyrillos Jerusalemlaista joka sanoo: "Älä lue yhtään apokryfikirjaa, sillä miksi sinä, joka et tunne niitä jotka ovat kaikkien tunnustamia, turhaan murehdi niistä jotka ovat kiisteltyjä. Lue Pyhiä kirjoituksia, Vanhan testamentin 22 kirjaa."

11. Jos apokryfikirjat lisättäisiin Raamattuun, niin herää myös kysymys, miksi juuri nämä kirjat? Apokryfikirjojen kaltaisiin kirjoihin kuuluvia kirjoja on paljon enemmän kuin nämä. Millä perusteella juuri nämä lisättäisiin?

12. Vielä yksi käytännön ongelma jos apokryfikirjat sisällytetään Raamattuihin. Käsittääkseni kirkkohallituksella on Raamattujen julkaisuoikeudet. Jos kirkolliskokous nyt päättää sisällyttää apokryfikirjat kaikkiin vastedes julkaistaviin raamattuihin, mitä kirkkohallitus silloin tekee jos joku kustantaja haluaa julkaista Raamatun johon ei sisälly apokryfikirjoja? Minusta olisi paljon parempi jättää kustantajien itsensä päätettäväksi, mitä he apokryfikirjojen suhteen tekevät ja missä muodossa he niitä julkaisevat.

Edellä sanotun perusteella esitän, että Kirkolliskokous ei hyväksyisi apokryfikirjojen käännöskomitean esitystä numero 3.